

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-3-155 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-27/363-167
Karar Tarihi : 09.05.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Osman Tan ÇATALCALI, Nesrin SAĞLAM

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği
Fabrikalar Mah. Namık Kemal Bulvarı No: 7 Kepez Otomotiv
İş Merkezi K: 3 D: 6 Kepez/Antalya
- Akdeniz Tahtakale Ticaret İnşaat Kuyumculuk Turizm Ltd. Şti.
Örnek Mah. 1517 Sok. Yunus Emre Cad. Manavgat/Antalya
- Alya Marketçilik Unlu Mam. Gıda San. Tic. A.Ş.
Meydan Kavağı Mah. Perge Bulv. Meysankavağı/Antalya
- Antalya Market İşletmeciliği San ve Tic. A.Ş.
Sinan Mah. Serik Cad. No: 243 Altınova/Antalya
- Aypo Tüketim Malları Tic. ve San. A.Ş.
Hüsnü Karakaş Cad. Aras Bedesten Doğu Garajı/Antalya
- Bilmar Alışveriş Merkezleri Nakliyat Gıda İnşaat Madencilik
Tekstil Turizm Oto Akaryakıt İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Burç Mah. İstasyon Cad. No: 19 Burdur
- Demre Gıda Tic. ve Pazarlama
Gökyazı Mah. Ertuğrul Günay Cad. No: 17/A Demre/Antalya
- Genyapı Mühendislik Hiz. İnş. Gıda Turizm Tic. ve San. A.Ş.
Gencerler İş Merkezi Atatürk Cad. No: 509
Yeniköy/Döşemealtı/Antalya
- Gülgen Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Şelale Mah. Süleyman Demirel Bulv. No: 167 Antalya
- Hasbul Toplu Tüketim Malları Paz. Dağ. İnş. Turz. Tic. Ltd. Şti.
Hal Yolu Üzeri Bulut İş Merkezi C Blok
Konaklı/Alanya/Antalya
- İyaş Isparta Gıda San. ve Tic. A.Ş.
Süleyman Demirel Bulv. No: 72 Isparta
- Kardeşler Gıda San ve Tic. Ltd. Şti.
Orta Mah. Atatürk Cad. No: 184/A Pk: 07500 Serik/Antalya
- Menzilcioğlu San. Tic. Ltd. Şti.
Yükseliş Mah. Yıldırım Beyazıt Cad. No: 25 Dokuma/Antalya
- Özka Yapı Malz. İnş. Tur. Ltd. Şti.
Gazi Bulv. No: 760 ATSO Karşısı/Antalya
- Tahtakale Spot Cengiz Oyuncak Hırdavat Ltd. Şti.

Fabrikalar Mah. 3008 Sok. No: 12 Antalya

- Tunç Gıda İhtiyaç Maddeleri Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Orta Mah. Yaşar Uçar Cad. No: 50/B Serik/Antalya

- Yakış Market İşletmeciliği Tarım Hayv. Turizm İnş. Pet. Tic. ve San. Ltd. Şti.

Meydan Kavağı Mah. 12. Cad. 1596 Sok. Lara/Antalya

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği'nin ve/veya Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği üyesi hızlı tüketim malları perakendecilerinin ortak karar ile yemek kartı kullanarak alışveriş yapan tüketicilerden komisyon aldıkları iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği'nin (AKDENİZ PERDER) üyesi hızlı tüketim malları perakendecilerinin (perakendeciler) ortak bir karar alarak yemek kartı ile alışveriş yapan tüketicilerden %7 komisyon aldıkları iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 03.09.2012 tarih ve 6754 sayılı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 19.09.2012 tarih ve 2012-3-155/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 27.09.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-46/1404-M sayılı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 17.04.2013 tarih ve 2012-3-155/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- AKDENİZ PERDER ve üyelerinin alışveriş çekleri ile yapılan alışverişlerde komisyon uygulamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4. maddesini ihlal ettikleri,
  - Ancak AKDENİZ PERDER'in yönetim kurulu karar defterinde konu hakkında alınan zorlayıcı ya da tavsiye niteliğinde bir karar olmaması, uygulamanın tamamen üye teşebbüs iradelerine bırakılmış olması nedeniyle AKDENİZ PERDER üyeleri arasında bir irade uyuşmasından söz edilemeyeceğinden bahisle ilgili teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı,
  - Bununla birlikte, benzer eylem ve işlemlerden kaçınılması, söz konusu işlem ve eylemlerin tekrarı halinde soruşturma sebebi sayılacağı 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili teşebbüslere bildirilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1. AKDENİZ PERDER

- (5) Antalya ve çevresindeki illerde faaliyet gösteren 16 adet yerel perakendeci tarafından 13.04.2011 tarihinde kurulan AKDENİZ PERDER, ülkemizin çeşitli illerinde faaliyet gösteren toplam 15 adet yerel perakendeci derneğinin üst yapılanması olan Türkiye Perakendeciler Federasyonu'na bağlı olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Yönetim kurulu Murat MENZİLCİOĞLU, Cihan BULUT, Onur KAYA, Gazanfer GENCER ve Adem DEMİRALAY'dan oluşmaktadır.

I.1.2. Derneğe Üye Teşebbüsler

- (6) Dosya mevcudu bilgilerden, AKDENİZ PERDER üyesi teşebbüslerin ciro, şube sayıları ve ortaklık yapılarının incelendiği anlaşılmıştır. Bu çerçevede Bilmar Alışveriş Merkezleri

Nakliyat Gıda İnşaat Madencilik Tekstil Turizm Oto Akaryakıt İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. (BİLMAR)'nin tescil adresine gidilmesine karşın teşebbüsün faaliyetine son vererek kapandığı tespiti yapılmıştır. Bu durum üzerine Burdur Ticaret ve Sanayi Odası'na 26.03.2013 tarih, 3239 sayı ile gönderilen yazı ile teşebbüs hakkında bilgi talep edilmiştir. Kurum kayıtlarına 04.04.2013 tarih ve 2052 sayı ile intikal eden Burdur Ticaret ve Sanayi Odası yazısında, teşebbüsün ortaklarının Harun BİLGİÇ ve Ömer Faruk BİLGİÇ olduğu ifade edilerek, teşebbüsün terkin işlemlerine henüz başlamadığı, ancak fiilen faaliyetine son verdiği duyurunun alındığı ifade edilmiştir.

(7) İncelenen diğer üye teşebbüslerin unvanlarına aşağıda yer verilmiştir:

- Akdeniz Tahtakale Ticaret İnşaat Kuyumculuk Turizm Ltd. Şti. (AKDENİZ TAHTAKALE)
- Alya Marketçilik Unlu Mam. Gıda San. Tic. A.Ş. (ALYA)
- Antalya Market İşletmeciliği San ve Tic. A.Ş. (BİREBİR)
- Aypo Tüketim Malları Tic. ve San. A.Ş. (AYPO)
- Demre Gıda Tic. ve Pazarlama (DEMPA)
- Genyapı Mühendislik Hiz. İnş. Gıda Turizm Tic. ve San. A.Ş. (GENPA)
- Gülgen Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (GÜLGEN)
- Hasbul Toplu Tüketim Malları Paz. Dağ. İnş. Turz. Tic. Ltd. Şti. (HASBUL)
- İyaş Isparta Gıda San. ve Tic. A.Ş. (IYAŞ)
- Kardeşler Gıda San ve Tic. Ltd. Şti. (KARDEŞLER)
- Menzilioğlu San. Tic. Ltd. Şti. (MEPAŞ)
- Özka Yapı Malz. İnş. Tur. Ltd. Şti. (BANİO)
- Tahtakale Spot Cengiz Oyuncak Hırdavat Ltd. Şti. (TAHTAKALE SPOT)
- Tunç Gıda İhtiyaç Maddeleri Paz. San. ve Tic. Ltd. Şti. (TUNÇ)
- Yakış Market İşletmeciliği Tarım Hayv. Turizm İnş. Pet. Tic. ve San. Ltd. Şti. (ALEY)

I.2. Yemek Çeki¹ Sektörü

(8) Ülkemizde faaliyet gösteren teşebbüslerin personeline yapacağı yemek ödemelerinde kolaylık sağlaması için Gelir Vergisi Kanunu'nda bir istisna düzenlenmiştir. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/8. maddesinde hizmet erbabına işverenlerce işyeri ya da müstemilatı dışında kalan yerlerde yemek verilmek suretiyle ve ödemenin yemek yeme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şartıyla sağlanan günlük yemek bedeline ilişkin istisna tutarı belirlenmektedir². Böylelikle, söz konusu istisnadan yararlanmak isteyen teşebbüsler herhangi bir yemek çeki hizmeti veren firma (yemek çeki firması) ile anlaşıp personeline, bu firmaya ait yemek çeklerinden dağıtabilmektedir.

(9) Sektörün işleyişi ise aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Yemek çeki firmaları personeline yemek çeki vermek isteyen müşteriler ile "hizmet satış sözleşmesi" imzalamaktadır,
- Yemek çeki firması tarafından hazırlanan yemek çeklerinin kullanıcıları bu çeklerin kabul edildiği tüm üye işyerlerinde ellerindeki çek miktarı kadar ve istedikleri zamanlarda yemek tüketme olanağına sahip olmaktadır,
- Üye işyerleri hizmet verdikleri kullanıcılardan elde ettikleri yemek çeklerini, çeklerin toplam bedeli tutarındaki faturayı ekleyerek yemek çeki firmasının anlaşmalı olduğu banka şubesine makbuz karşılığı teslim etmektedir,

¹ Kararda yemek çeki ifadesi, yemek çekleri, yemek kuponları, alışveriş çekleri veya elektronik yemek kartları yerine kullanılmakta ve satış noktalarında bu ürün kullanılarak yapılan ödemeyi ifade etmektedir.

² Her yıl Bakanlar Kurulu kararı ile yenilenen bu tutar 2013 yılı için KDV dahil 12 (on iki) TL olarak tespit edilmiştir

- Üye işyerleri bankaya teslim ettiği yemek çeklerinin karşılığında yemek çeki firmasından yine banka aracılığıyla ödeme almaktadır,
- Üye işyerleri bankaya teslim ettikleri yemek çeklerinin faturaları üzerinden belli bir komisyon oranı kadar daha düşük ödeme alarak bir anlamda yemek çeki firmasına komisyon oranı kadar ödeme yapmış olmaktadır.

- (10) Ülkemizde yemek çeki hizmeti veren başlıca teşebbüsler Set Kurumsal Hizmetler Tic. A.Ş. (SET KARD), Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş. (MULTİNET), Sodexo Motivasyon Çözümleri A.Ş. (SODEXO) ve Winwin Hizmet Yönetimi San. ve Tic. A.Ş. (Win Win)'dir.

I.3. İlgili Pazar

- (11) Mevcut dosya bakımından, detaylı bir pazar tanımı yapılmasının değerlendirmeye herhangi bir etkisinin olmaması nedeniyle, ilgili ürün ve coğrafi pazarın belirlenmesine gerek duyulmamıştır.

I.4. Yapılan İncelemeler

- (12) Önaraştırma çerçevesinde AKDENİZ PERDER'de ve bazı üye işyerlerinde yerinde inceleme yapılmıştır. Yapılan incelemelerde bulunan belgeler kronolojik sırayla aşağıda sunulmuştur.

- (13) AKDENİZ PERDER'den Türkiye Perakendeciler Federasyonu'na 04.01.2012 tarihinde gönderilen e-postada;

" ... Cennet Hanım; Perakende sektöründe rekabet ve satış artırıcı bir yöntem olan Alışveriş Çeki (AVÇ) uygulaması, üyelerimiz tarafından da yapılmaktadır. AVÇ'ler ve komisyonu konusunda Federasyon olarak alınmış bir karar var mıdır? Diğer perderlerde alınmış bir karar mevcut mudur? Bu konuda bugün bana yazılı olarak dönüş yaparsanız sevinirim. ..."

şeklinde ifade yer almaktadır. Bu e-postaya Türkiye Perakendeciler Federasyonu'ndan gönderilen cevapta ise; *"Melike Hanım, Federasyon ve PERDER'lerde alınmış bir karar yok."* denilmiştir.

- (14) AKDENİZ PERDER'den üyeleri AKDENİZ TAHTAKALE, ALEY, GENPA, GÜLGEN, İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ ve TUNÇ'a gönderilen "Yönetim Kurulu Toplantısı" başlıklı e-postada aşağıda alıntılanan ifadelere rastlanmaktadır;

" Değerli üyemiz. 2012 yılı Ocak ayı Yönetim Kurulu toplantısı 26 Ocak 2012 Perşembe günü yapılacaktır. Aşağıda yer alan gündeme eklemek istediğiniz konuları ekleyerek bize bildirmenizi rica eder, katılımlarınızı beklerim.

Saygılarımla

Gazanfer Gencer

Yön. Kur. Bşk....

GÜNDEM...

4- AVÇ uygulaması için toplantı belirlenmesi..."

- (15) AKDENİZ PERDER'in 10.05.2012 tarihli yönetim kurulu toplantısında alınan 3. kararda; *"... Alışveriş Çekleri (AVÇ) uygulamalarının görüşülmesi için 7 Haziran 2012 perşembe akşam tüm üyelerin katılabileceği yemekli genişletilmiş bir toplantı düzenlenmesine ..."* karar verilmiştir.

- (16) 16.05.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den üyeleri BİREBİR, ALYA, AYPO, BANİO, BİLMAR, Tuğba KOÇAK (DEMPA), AKDENİZ TAHTAKALE, ALEY, GENPA, GÜLGEN,

İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ ve TUNÇ'a gönderilen "İstişare Toplantısı (yemekli)" başlıklı e-postada;

" Değerli üyemiz,

Yönetim Kurulunun 10 Mayıs 2012 tarihinde aldığı karar göre; Alışveriş Çekleri (AVÇ) uygulamasının detaylı olarak görüşüleceği, tüm üyelerin katılacağı yemekli bir toplantı düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Toplantı 7 Haziran Perşembe günü saat 19.00'da Ayka Vital Park & Otel-Duacı Köyü adresinde yapılacaktır..." denilmektedir.

- (17) 04.06.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den BİREBİR, ALYA, AYPO, BANİO, BİLMAR, DEMPA, Tuğba KOÇAK, AKDENİZ TAHTAKALE, ALEY, GENPA, GÜLGEN, İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ ve TUNÇ'a gönderilen "AVÇ Bilgisi" başlıklı e-postada;

" Değerli Üyemiz,

07 Haziran Perşembe günü yapacağımız İstişare toplantısında ele alınacak olan AVÇ (yemek çekleri) konusunda, toplantıya ön hazırlık olması açısından üyelerimizin firmalarında geçerli olan AVÇ'ler ile ilgili bir rapor hazırlamaktayız. Toplantı öncesi sizlere sunulacak rapor için;

Firmanızda geçerli AVÇ firmalarını 5 Haziran 2012 Salı (yarın) saat 17.00'ye kadar tarafıma bildirmenizi rica ediyorum.

İyi Çalışmalar

Melike KORKMAZ

PERDER İdari Sekreter" ifadeleri yer almaktadır.

- (18) 06.06.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den Derneğin o zamanki yönetim kurulu başkanı ve aynı zamanda GENPA'nın yöneticisi olan Gazanfer GENCER'e gönderilen "Üyelerimizin AVÇ Listesi" başlıklı e-postanın ekinde AKDENİZ PERDER'e üye olan teşebbüslerin çalışmakta olduğu yemek çeki firmalarına ilişkin hazırlanan tablo yer almaktadır.

- (19) AKDENİZ PERDER'in 14.06.2012 tarihli yönetim kurulu toplantısında;

"... Toplantıda

a) AVÇ (Yemek Çekleri) konusunda alınacak muhtemel bir kararda ortak hareket edebilmek için üyelerden uygulamaya geçebilecekleri muhtemel tarih ve alt yapılarının komisyon almaya uygun olup olmadığı konusunda bilgi alınmasına,

b) Bir sonraki toplantınının 26 Haziran 2012 salı günü saat 20.00'da dernek merkezinde yapılmasına ..."

şeklinde karar alınmıştır.

- (20) 15.06.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den Gazanfer GENCER'e gönderilen "AVÇ Kararına İstinaden Bilgi" başlıklı e-posta aşağıdaki gibidir;

"... Değerli üyemiz,

Genişletilmiş İstişare toplantısında tüm katılımcıların olumlu baktığı "AVÇ'lerden %7 oranında komisyon alınması" konusunda;

a) Şirketinizin Bilgi İşlem ve Muhasebe departmanındaki alt yapı konusunda

b) Çalışmaların tamamlanarak bu uygulamaya geçebileceğiniz muhtemel tarih konusunda tarafımıza 25 Haziran 2012 tarihine kadar bilgi verilmesini rica ederiz."

- (21) Söz konusu e-postaya GÜLGEN tarafından 25.06.2012 tarihinde verilen yanıtta; *“AVÇ’lerden %7 oranında komisyon bizim için BİZİM SİSTEMİMİZ MÜSAİTTİR İstenilen tarihte bunu yapabiliriz 1 temmuz olabilir”* ifadesi yer almış, DEMPA tarafından 27.06.2012 tarihinde verilen yanıtta ise; *“Mağazamı yemek çeklerine %7 oranında kesinti yapmaktadır”* denilmiştir.
- (22) 23.06.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER’den Gazanfer GENCER’e gönderilen *“AVÇ Hazırlık Raporunda Şu Anki Durum”* başlıklı e-postada; *“Gazanfer Bey; AVÇ uygulamasında komisyon alımı ile ilgili hazırlanacak raporun şu anki durumunu gösterir belge ek’tedir ...”* ifadeleri yer almaktadır. Akdeniz PERDER’e üye olan teşebbüslerin konu hakkındaki görüşlerini içeren bir tablo ilgili e-postanın ekinde yer almaktadır. Söz konusu e-postanın ekinde yer alan belgede AVÇ uygulamasına geçmeyi taahhüt eden teşebbüslerin KARDEŞLER ve TUNÇ olduğu; ALEY, BANİO ve HASBUL’un yemek çeki ile çalışmadıkları, geri kalan teşebbüslerin ise konu hakkında kendilerine kesin bir dönüş yapmadıkları bilgisi yer almaktadır.
- (23) AKDENİZ PERDER’in 27.06.2012 tarihli yönetim kurulu toplantısında;
“Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği Yönetim Kurulu dernek mekanında toplandı. Toplantıda;
AVÇ’lerden komisyon alınması konusunda 12 Temmuz 2012 Perşembe günü yemekli genişletilmiş ikinci bir toplantı düzenlenmesine, toplantıya tüm üyeler ile önerilecek aday üyelerin çağırılmasına, toplantıda AVÇ uygulamasına geçiş öncesi hazırlıkların değerlendirilerek, taahhüt örneği, ilan, haber metni, sticker vb. hazırlıkları konusunda fikir alışverişinde bulunulmasına ...”
karar verildiği görülmektedir.
- (24) 30.06.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER’den Gazanfer GENCER’e gönderilen *“AVÇ için yapılacak 2. yemekli genişletilmiş toplantıya davet”* başlıklı e-postada;
“Değerli Üyemiz,
Yönetim Kurulumuzun 27 Haziran 2012 tarihli toplantıda;
AVÇ’lerden komisyon alınması uygulamasına geçiş öncesi ikinci bir Yemekli Genişletilmiş Toplantı düzenlenmesine karar verilmiştir. Toplantı siz üyelerimizin yanı sıra üye olarak önerebileceğiniz kişilere de açıktır. Toplantıda uygulamaya geçiş öncesi ilan, duyuru, taahhütname, sticker vb. hazırlıkları hakkında fikir alışverişinde bulunulacağı için üyelerimizin bizzat kendilerinin katılması ya da yerine yetkili bir temsilcisinin gönderilmesini rica etmekteyiz.
Toplantı Tarihi: 12. Temmuz 2012 Perşembe
Toplantı Saati: 19.30
Toplantı Yeri: Ayka Vital Park&Otel Duacı Köyü / Antalya”
denilmiştir.
- (25) Söz konusu e-posta 04.07.2012 tarihinde *“AVÇ hazırlık toplantısına davet”* başlığıyla AKDENİZ PERDER’den BİREBİR, ALYA, AYPO, BANİO, BİLMAR, DEMPA, Tuğba KOÇAK, AKDENİZ TAHTAKALE, ALEY, GENPA, GÜLGEN, İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ ve TUNÇ’a gönderilmiştir. E-postanın devamında, BİREBİR, BANİO, DEMPA, ALEY, İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ, TUNÇ, Fulya KARA, Yasemin ÇIKRIKÇI ve Cihan BULUT tarafından okunduğu bilgisi yer almaktadır.

(26) 06.07.2012 tarihinde Onur KAYA (BANİO) tarafından yukarıda yer verilen e-postaya cevaben “Melike Hanım merhaba. Katılımcı isimleri; Onur KAYA, Osman KAYA” e-postası gönderilmiştir.

(27) 16.07.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den üyeleri BİREBİR, ALYA, AYPO, BANİO, BİLMAR, DEMPİ, Tuğba KOÇAK, AKDENİZ TAHTAKALE, ALEY, GENPA, GÜLGEN, İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ ve TUNÇ'a gönderilen “AVÇ uygulama taahhütnamesi” başlıklı e-postada;

“Değerli üyemiz;

12 Temmuz 2012 tarihinde yapılan genişletilmiş toplantı neticesinde ortak görüşle hazırlanan AVÇ uygulama taahhütnamesi ek'te sunulmuştur. Taahhütnameyi onaylayarak imza sürkünüzle birlikte en geç 20 Temmuz 2012 Cuma gününe kadar derneğimize ulaştırmanızı rica ederim” denilmektedir.

(28) E-postanın ekinde yer alan taahhütnamede firma unvanı, iletişim adresi, telefon numarası, faks numarası, e-posta adresi, firmanın ilgili kişinin adı ve soyadı, unvanı, telefon numarası ve e-posta adresi gibi bilgiler istenildikten sonra üyenin taahhütnamesi başlıklı bölümde;

“Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneğine üye olan, Dernek Yönetim Kurulunun aldığı karara istinaden kararın gereklerinin yazılı olduğu bu taahhütnameyi imzalayan yukarıda unvanı bulunan firma olarak;

1- Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği Yönetim Kurulu'nun aldığı karara istinaden AVÇ'lerden %7 komisyon alma uygulamasına belirlenen tarihte (01 Ağustos 2012) geçmeyi kabul ve taahhüt ederim.

2- AVÇ'lerden komisyon alımı ile ilgili yapılacak her türlü basılı materyalde firma logomun kullanılmasına izin vereceğim,

3- Yine AVÇ uygulamasına istinaden hazırlanacak olan ve mağaza camı ile kasalara yapıştırılacak stickerları mağazamın şubelerine asacağım,

4- Taahhütnamede belirtilmiş olan adresimin gerekli tebligatlarda kullanılabileceğini beyan eder, adresin yanlış ve eksik olması durumunda bu adrese çıkarılacak tebligatların tarafıma yapılmış sayılacağını kabul ederim.

Taahhütnamede yer alan maddeleri dikkatle okuduğumu ve tüm maddelerde belirtilen hususları kabul ettiğimi ve bunları yerine getireceğimi taahhüt ediyorum.

İmza.” ifadeleri yer almaktadır.

(29) AKDENİZ PERDER'de yapılan yerinde incelemede, söz konusu taahhütnamenin KARDEŞLER, TUNÇ ve AKDENİZ TAHTAKALE tarafından imzalandığını gösteren belgeler bulunmuştur.

(30) 04.08.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den AKDENİZ TAHTAKALE, ALEY, GENPA, GÜLGEN, İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ ve TUNÇ'a gönderilen “Yön. Krl. Toplantısı (iftar yemekli)” başlıklı e-postada aşağıdaki ifadeler rastlanmaktadır;

“ Değerli Yönetim Kurulu Üyemiz,

09 Ağustos Perşembe günü iftar yemekli yönetim kurulu toplantısı yapılacak ve aşağıdaki gündem maddeleri görüşülecektir. Ekleme istediğiniz konuları bize bildirmenizi rica eder, katılımlarınızı beklerim.

Saygılarımla

Gazanfer Gencer

Yönetim Kur. Bşk.

GÜNDEM...

2- AVÇ Değerlendirmesi..."

(31) Yukarıda yer verilen e-postanın devamında toplantının Anadolu Park Aksu/Antalya'da olacağı bilgisi yer almaktadır.

(32) 09.08.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den Gazanfer GENCER'e gönderilen "09/08/2012 tarihli Yön. Krl. Kararı" başlıklı e-postada;

"Gazanfer Bey, Gönderilecek olan karar duyuru maili aşağıdaki gibidir. Bilginize ve onayınıza sunarım.

Değerli Üyemiz.

Akdeniz Perder Yönetim Kurulu 09 Ağustos 2012 tarihinde yaptığı toplantı ile AVÇ'lerden komisyon alımı uygulaması için, geçiş tarihini 1 Eylül 2012 olarak belirlemiştir. Yönetim Kurulu uygulamaya geçişi üyelerin isteğine bırakmıştır.

Yönetim Kurulu kararını bilginize sunar iyi çalışmalar dilerim."

ifadeleri yer almaktadır.

(33) 11.08.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den Gazanfer GENCER'e gönderilen "9 Ağ. toplantı karar metni (düzenlenmiştir)" başlıklı e-postada;

" Gazanfer Bey, belirttiğiniz değişikliklerden sonra mail metni aşağıdaki gibidir. Bilginize sunarım.

Değerli Yönetim Kurulu Üyemiz;

09 Ağustos 2012 tarihinde Yönetim Kurulu toplantısında aşağıdaki kararlar alınmıştır. ... Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği Yönetim Kurulu Anadolu Parkı/Aksu adresinde toplandı. Toplantıda;...

4- AVÇ (yemek çekleri) konusunda komisyon alımı için geçiş tarihinin 1 Eylül 2012 olmasına ve uygulamaya geçişin üye isteğine bırakılmasına..."

şeklinde ifadeler bulunmaktadır.

(34) AKDENİZ PERDER'in karar defteri incelendiğinde, AKDENİZ PERDER yönetiminin alışveriş çeki uygulamasına ilişkin olarak 27.06.2012 ve 06.09.2012 tarihinde kararlarının bulunduğu, ancak 09.08.2012 tarihli ve yukarıda yer verilen kararları içeren herhangi bir yönetim kurulu kararının yer almadığı tespit edilmiştir.

(35) 18.09.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den BİREBİR, ALYA, AYOPO BANİO, BİLMAR, DEMPA, Tuğba KOÇAK, AKDENİZ TAHTAKALE, ALEY, GENPA, GÜLGEN, İYAŞ, KARDEŞLER, MEPAŞ ve TUNÇ'a gönderilen "FW: AVÇ uygulaması bilgilendirme (düzeltildi)" başlıklı e-posta aşağıdaki gibidir;

" Değerli Üyemiz,

Derneğimizin muhtelif toplantılarında ele alınan AVÇ'lerden komisyon alınması uygulaması konusunda oluşan tavsiye kararına uygun olarak üyelerimizden Genpa AVM, mağazalarında 20 Eylül 2012 tarihinden itibaren AVÇ'lerden komisyon alacaktır. Ek'teki dosyada bulunan bilgi notunu mağaza girişinde sergileyecektir.

Konu tüm üyelerimizin bilgisine arz olunur."

(36) 18.09.2012 tarihinde AKDENİZ PERDER'den KARDEŞLER'e gönderilen;

" Değerli Üyemiz,

Derneğimizin muhtelif toplantılarında ele alınan AVÇ'lerden komisyon alınması uygulaması konusunda oluşan tavsiye kararına uygun olarak üyelerimizden Genpa AVM, mağazalarında 20 Ekim 2012 tarihinden itibaren AVÇ'lerden komisyon alacaktır. Ek'teki dosyada bulunan bilgi notunu mağaza girişinde sergileyecektir.

Konu tüm üyelerimizin bilgisine arz olunur."

şeklindeki e-postaya aynı tarihte cevaben "20 Ekim mi Eylül mü?" şeklinde bir e-posta gönderilmiştir.

- (37) Yerinde incelemeler sırasında yapılan görüşmeler ile teşebbüslere gönderilen bilgi isteme yazılarından elde edilen bilgiler ışığında önaraştırmaya konu teşebbüslerden AKDENİZ PERDER tarafından alınan karara uymayı taahhüt eden, kararı uygulayan ve 07.06.2012 ile 12.07.2012 tarihlerinde düzenlenen toplantıya katılan teşebbüslere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo- AKDENİZ PERDER Tarafından Düzenlenen Toplantılara Katılan, AKDENİZ PERDER Tarafından Alınan Karara Uyan ve/veya Uymak İçin Taahhüt Veren Teşebbüsler

	Kararı Uygulamayı Taahhüt Eden Teşebbüsler	Kararı Uygulayan Teşebbüsler	07.06.2012 Tarihli Toplantıya Katılan Teşebbüsler	12.07.2012 Tarihli Toplantıya Katılan Teşebbüsler
AKDENİZ TAHTAKALE	Taahhüt Etti	Uygulamadı	Katıldı	Katıldı
ALEY	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katıldı	Katıldı
ALYA	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katılmadı	Katılmadı
AYPO	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katılmadı	Katılmadı
BANİO	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katıldı	Katılmadı
BİLMAR	Taahhüt Etmedi	-	-	-
BİREBİR	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katılmadı	Katılmadı
DEMPA	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katıldı	Katılmadı
GENPA	Taahhüt Etmedi	Uyguladı ³	Katıldı	Katıldı
GÜLGEN	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Başka Tarihli Toplantılara Katıldı	Başka Tarihli Toplantılara Katıldı
HASBUL	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katılmadı	Katılmadı
İYAŞ	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katılmadı	Katılmadı
KARDEŞLER GIDA	Taahhüt Etti	Uygulamadı	Katıldı	Katılmadı
MEPAŞ	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katıldı	Katıldı
TAHTAKALE SPOT	Taahhüt Etmedi	Uygulamadı	Katılmadı	Katılmadı
TUNÇ	Taahhüt Etti	Uyguladı ⁴	Katılmadı	Katıldı

- (38) Dosya mevcudu bilgilerden ayrıca, AKDENİZ PERDER üyesi teşebbüslerin hangi yemek çeki firması ile çalıştıkları ve komisyon alıp almadıklarının da incelendiği; dört firmanın herhangi bir yemek çeki firması ile çalışmadığı, dokuz firmanın herhangi bir komisyon almadığı, iki firmanın ise sadece indirimli ürünlerden komisyon aldığı anlaşılmıştır.

³ GENPA yetkilisi Muzaffer ÖZCEN ile yapılan görüşme.

⁴ TUNÇ yetkilisi ile yapılan görüşme.

- (39) AKDENİZ PERDER'in raporun yazıldığı tarihteki yönetim kurulu başkanı olan Murat MENZİLCİOĞLU ile 19.03.2013 tarihinde yapılan görüşmede sorulan sorular ile verilen cevaplar aşağıdaki gibidir;

"1. Alışveriş çekleri ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilgi verebilir misiniz?"

2012'nin 5. ayında dönemin Dernek Başkanı Genpa Marketleri sahibi Gazanfer Gencer alışveriş çekleri için ödenen komisyonlar için bir çalışma yapılabilir mi diye bir toplantı önerdi. Genişletilmiş bir toplantının 7 Haziran tarihinde yapılması önerildi Toplantı sırasında bir görüş alışverişi yapıldı ve tüm üye marketler katılım sağladı. Ancak toplantıda başkaca konular da görüşüldü ve bir sonuca varılamadı.

12 Temmuz 2012'de tekrar toplantı yapılması gündeme geldi, uygulamaya yönelik talepler oldu, ben de bu uygulamanın fiziki ve teknik anlamda mümkün olmadığını ve nitekim kanunen de sorun olabileceğini belirttim, bu tarihten sonra ben Derneğe gelemedim ve Dernek dağılma aşamasına geldi, Gazanfer Bey konuyla ilgili bir afiş çalışması yaptırdığını alınan belgeler arasında gördüm çalışmalar bundan ibarettir. Hâlihazırda dernek üyeleri de istifalarını bildirdiğinden ve öteden beri çekişme olması sebebiyle dernek de sona erme noktasına gelmiştir.

2. Dernek kararı uygulamaya geçti mi?"

Böyle bir karar yok, araştırma ve fikir alışverişi yapılsın denildi ancak bundan öte bir uygulama olmadı. Hukuki altyapının araştırılması konusunda üyelere görüş istenildi ancak geri dönüş de olmadı.

3. Taahhütnamelerle ilgili açıklama yapabilir misiniz?"

Taahhütnamelerle ilgili herhangi bir bilgim yoktur.

4. Derneğinizin amacı ve faaliyeti hakkında bilgi veriniz.

Eğitim amaçlı (kasiyer, personel, pazarlama konularında) organizasyonların yapılması, perakendeciler için ortak bir platform oluşturulması ve ortak teknik altyapının geliştirilmesi konularında çabalarımız var.

5. Antalya perakende pazarı hakkında bilgi veriniz.

Yoğun rekabetin yaşandığı bir ortamdır, ancak Antalya'daki yerel mağazaların birçoğu da zarar ettiği için pazardan çıkmayı düşünmektedir.

Derneğimizden alınan hiçbir belge bilgim dahilimde düzenlenmemiştir, tamamı eski yönetim kurulu başkanının iradesi ve girişimi ile oluşan belgelerdir.

Benim başkanlığımdan önceki tarihte alınan yönetim kurulu kararları çoğu zaman sekreterin sonradan hazırlayıp imzaya getirdiği metnin imzalanmasıyla oluşan kararlardır. Derneğimiz bu konuda profesyonel değildir."

- (40) 2012 yılında Antalya, Isparta ve Burdur illerinde alışveriş çekleri kullanılarak restoran, kafe gibi yerinde tüketim noktası olmayan perakende noktaları içerisinde yapılan harcamaların ne kadarının AKDENİZ PERDER'e üye olan teşebbüslerde yapıldığının tespit edilebilmesi için yemek çeki hizmeti veren teşebbüslerden bu illerde çalıştıkları perakendecilere yaptıkları ödemelere ilişkin bilgi talep edilmiştir. Dosya mevcudunda yer alan bilgilere bakıldığında; yemek çeki firmalarının Antalya, Isparta ve Burdur illerinde elde ettiği gelirin büyük bir kısmını (sırasıyla %65, %66 ve %84) yerinde tüketim noktası olmayan hızlı tüketim ürünleri perakendecilerinden sağladığı görülmüştür. Ayrıca 2012 yılında sadece Antalya, Isparta ve Burdur illerinde yer alan hızlı tüketim ürünleri perakendecilerinde yemek çeki kullanılarak yapılan harcamaların ne kadarının AKDENİZ PERDER'e üye olan teşebbüslerde gerçekleştirildiği bilgisi de talep edilmiş ve yemek

çeki firmalarının Antalya'daki gelirlerinin yaklaşık %70'inin bu ilde faaliyet gösteren ve AKDENİZ PERDER üyesi olan perakendecilerden elde ettiği anlaşılmıştır. Ancak bu durum Isparta ve Burdur illeri için geçerli olmayıp, yemek çeki firmalarının bu illerden sağladığı gelirin büyük bir kısmı AKDENİZ PERDER'e üye olmayan teşebbüslerden elde edilmektedir.

- (41) Bu çerçevede, yemek çeki firmalarının Akdeniz, Isparta ve Burdur'daki gelirlerinin büyük bir kısmını hızlı tüketim ürünleri perakendecilerinden elde ettikleri ve bu gelirin büyük bir kısmının ise AKDENİZ PERDER'e üye olan teşebbüsler vasıtasıyla sağlandığı anlaşılmıştır.

I.5. Değerlendirme

- (42) Öneri çerçevesinde, AKDENİZ PERDER'in ve/veya bu derneğe üye olan hızlı tüketim malları perakendecilerinin bir karar alarak yemek çeki ile alışveriş yapan tüketicilerden komisyon alınması uygulamasına başladığı iddiası incelenmiştir.
- (43) Yapılan incelemelerde, AKDENİZ PERDER'in 2012 yılından itibaren üyelerinin alışveriş çeklerinden komisyon alma uygulamasını başlatmaları yönünde çeşitli çalışmalar yaptığı anlaşılmıştır. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre; belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.
- (44) Değerlendirmede öncelikle AKDENİZ PERDER'in 4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesi kapsamında tüzel kişiliği haiz bir teşebbüs birliği olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
- (45) İncelemelerde elde edilen belgeler ile AKDENİZ PERDER üyesi olan teşebbüslerle yapılan görüşmelerden, tüketicilerin hızlı tüketim ürünleri perakendecilerinden yaptıkları alışverişlerde alışveriş çeklerini de kullanarak ödeme yapabildikleri anlaşılmıştır. Yemek çeki kullanılarak perakendecilerde yapılan alışverişin sistematığı ise şu şekildedir:
- Tüketiciler, alışverişlerinin bedelini alışveriş çeki kullanarak perakendeciye ödemektedirler,
  - Tüketiciler tarafından yapılan ödeme karşılığında alınan makbuzlar (alışveriş çeklerinin koçanları ya da slipleri) perakendeciler tarafından alışveriş çeklerini düzenleyen teşebbüslere götürülmektedir,
  - Daha sonra alışveriş çeklerini düzenleyen teşebbüsler belli bir komisyonu (bu oran yaklaşık %7'dir) düştükten sonra alışveriş bedellerini perakendecilere geri ödemektedirler.
- (46) AKDENİZ PERDER'in uygulamaya geçirmek istediği sistemin hedefi ise tüketicilerin yemek çeklerini kullanarak yaptıkları alışverişlerde %7 daha fazla ödemelerini sağlamaktır. Bu durum ise tüketicilerin alışveriş çekleri ile perakendecilerde yapacakları alışverişlerinde aynı miktarda ürün için daha fazla ödemelerine yol açacaktır. Tüketicilerce yapılacak fazla ödeme ise AKDENİZ PERDER'in üyesi olan perakendeciler tarafından yemek çeki firmalarına verilmeyip AKDENİZ PERDER'in üyelerinde kalacaktır.
- (47) Bu noktada yemek çeki sektöründeki rekabetin hangi aşamada ve kimler arasında olduğuna bakıldığında; öncelikle yemek çeki firmalarının, yemek çeklerini çalışanlarına dağıtmak için talep eden teşebbüslerle anlaşmak için aralarında rekabet etmeleri, daha sonra ise restoranlar ve perakendecilerin, yemek çeklerini kullanmak isteyen kişileri kendi mağazalarına çekmek için birbirleriyle rekabet etmeleri gerektiği anlaşılmıştır. Perakendeciler arasındaki rekabeti etkileyen unsurlardan en önemlisi ise yemek çeki

firmaları tarafından yapılan kesintinin oranı ve yemek çeki kullanılarak yapılacak alışverişlerin satışları ne kadar arttırdığıdır.

- (48) Alışveriş çeki ile alışveriş sisteminin işleyişinde, perakendecilerin birbirlerinden bağımsız olarak alışveriş çeklerinden komisyon almaya başlaması, tüketicileri yemek çeklerinden komisyon almayan veya daha az komisyon alan başka bir perakendeciye yönlendirmektedir. Ancak perakendecilerin aralarında anlaşarak veya bir başka teşebbüsün önderliğinde alacakları bir karar ile yemek çeklerinden komisyon almaya başlamaları, tüketicileri kendi mağazalarına çekmek için diğer perakendeciler ile aralarında oluşan rekabeti ortadan kaldıracaktır. Dosya mevcudu bilgi ve belgelere bakıldığında, AKDENİZ PERDER'in alışveriş çeklerini kullanarak alışveriş yapan tüketicileri kendilerine çekmek için var olan rekabeti kısıtlamak üzere girişimlerde bulunmuş olduğu anlaşılmaktadır. Diğer yandan sözü edilen uygulamanın sadece iki teşebbüs tarafından 1-15 gün için uygulanmış olması, AKDENİZ PERDER'in yönetim kurulu karar defterinde konu hakkında alınan zorlayıcı ya da tavsiye niteliğinde bir karar olmaması, uygulamanın tamamen üye teşebbüs iradelerine bırakılmış olması nedeniyle AKDENİZ PERDER üyeleri arasında bir irade uyuşmasından söz edilemeyeceği kanaatine varılmıştır. Açıklanan nedenlerle konu hakkında ilgili teşebbüslere bu aşamada 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca görüş gönderilmesinin uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (49) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
  - Bununla birlikte, elde edilen bulgu ve emareler dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu etki doğuran ya da doğurabilecek uygulamalardan kaçınılması gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere ve teşebbüs birliğine görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

09.05.2013 tarihli ve 13-27/363-167 sayılı Kurul Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

Rekabet Kurumu kayıtlarına 03.09.2012 tarih ve 6754 sayı ile intikal eden AKDENİZ PERDER'in ve/veya bu derneğe üye olan hızlı tüketim malları perakendecilerinin bir karar alarak yemek çeki ile alışveriş yapan tüketicilerden komisyon alınması uygulamasına başladığı yönündeki iddiayı içeren başvuru üzerine yapılan önaraştırma raporunun incelenmesi sonucu Kurulumuz mezkur kararı ile dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına, bununla birlikte, elde edilen bulgu ve emareler dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu etki doğuran ya da doğurabilecek uygulamalardan kaçınılması gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde Kanun'un 9.maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere ve teşebbüs birliğine görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine karar vermiş bulunmaktadır. Teşebbüs

birliği ve ilgili teŖebbüsler hakkında soruŖturma açılması gerektiği düŖüncesiyle aŖađıda belirteceğimiz nedenlerle Karara katılmıyorum.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 1. maddesinde Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teŖebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiŖ; 40. maddesinin 1.fıkrasında, Kurul re'sen veya kendisine intikal eden baŖvurular üzerine doğrudan doğruya soruŖturma açabileceği gibi, soruŖturma açılıp açılmayacağının saptanması bağlamında önaraŖtırma yaptırabileceği; aynı Kanun'un 41.maddesinde de, yapılan önaraŖtırma sonucunda düzenlenen raporu değerlendirerek soruŖturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği hükme bağlanmıŖtır. Kanunun 40. ve 41.maddelerinin gerekçeleri incelendiğinde de; Kurul'un kendisine yapılan her türlü ihbar, Ŗikayet ve baŖvuruyu mutlaka değerlendirmeye alarak, ihbar ve Ŗikayetlerin ciddi bir Ŗekilde ele alınmasının amaçlandığı, yaptırılacak önaraŖtırmadan sonra ciddi bulunan iddiaların derinleŖtirilerek soruŖturma aŖamasının yerine getirilmesi gerektiği ifade edilmiŖtir.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, önaraŖtırma sonucunda rekabet kurallarını ihlal eden eylem, karar ve anlaşmaların varlığının bulunmadığı hususunda Kurulun tam bir kanaate sahip olması halinde soruŖturma açılmamasına karar verileceği, ancak önaraŖtırma sonucu elde edilen belge ve bilgiler bu kanıya ulaŖılmasını sağlamıyorsa, bir baŖka deyiŖle bilgi ve belgelerin yetersizliği nedeniyle böyle bir kanaate varılamıyorsa veya ihlallerle ilgili olarak daha detaylı inceleme yapılması sonucunda yeni belge ve bilgilere ulaŖılabileceđinin öngörülmesi hallerinde soruŖturma açılması gerektiği açıktır. 4054 sayılı Kanunun yukarıda açıklanan amacına hizmet etmek adına, soruŖturma açılmamasına karar verilebilmesi için önaraŖtırma sonucu elde edilen bilgi ve belgelerin, olayda rekabet ihlali olmadığını açık olarak ortaya koyması gerekir. DanıŖtay'ın yerleŖmiŖ içtihatları ⁽⁵⁾ da bu yöndedir. DanıŖtay kararlarında, soruŖturma açılmaması kararı verilebilmesi için rekabet ihlaline iliŖkin ciddi bulguların olmamasından çok, öncelikle önaraŖtırmada elde edilen belge ve bilgilerin değerlendirilmesi sonucu, iddia konusu ihlallerin olmadığı yolunda Kurul'a tam bir kanaat gelmesi hususunun varlığı aranmaktadır. Yine DanıŖtay birçok kararında, baŖvuru konusu iddialar hakkında ihlal oluşturabilecek eylemlerin tespit edilmesi halinde , 4054 sayılı Kanunun 9/3 maddesi uyarınca görüş bildirilmesi suretiyle sürecin sonlandırılmayacağını karara bağlamıŖtır. ⁽⁶⁾

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre; belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teŖebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teŖebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

ÖnaraŖtırma dosyası içerisinde bulunan belge ve bilgilerin incelenmesinden, Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği'nin (AKDENİZ PERDER) hızlı tüketim malları perakendecilerinin bir kısmı ile (perakendeciler) ortak bir karar olarak yemek kartı ile alışveriş yapan tüketicilerden %7 komisyon alma yönünden uygulamaya baŖladıđı yönünde ciddi emarelerin bulunduğu anlaşılmaktadır. TeŖebbüs birliği olan AKDENİZ PERDER'in uygulamaya geçirmek istediği sistemin hedefi tüketicilerin yemek

---

⁽⁵⁾)DanıŖtay 13.Dairesinin 07.02.2011 gün ve E.2010-4155,K.2011-492 sayılı kararı

⁽⁶⁾) DanıŖtay 13.Dairesinin 30.11.2011 gün ve E.2008-3117,K.2011/5424 sayılı kararı

çeklerini kullanarak yaptıkları alışverişlerde %7 daha fazla ödemelerini sağlamak olup, bu durum ise tüketicilerin alışveriş çekleri ile perakendecilerde yapacakları alışverişlerinde aynı miktarda ürün için daha fazla ödemelerine yol açacak niteliktedir. Tüketicilerce yapılacak fazla ödeme ise AKDENİZ PERDER'in üyesi olan perakendeciler tarafından yemek çeki firmalarına verilmeyip AKDENİZ PERDER'in üyelerinde kalacaktır.

Kurulumuz kararının sonuç kısmında da görüleceği üzere yapılan uygulamanın 4054 sayılı Kanununun 4. maddesi kapsamında olduğu, ancak, söz konusu eylemin pazardaki uygulama alanının ve etkisinin sınırlı olduğunun tespit edilmesi nedeniyle soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve bu nedenle elde edilen bulgu ve emareler dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu etki doğuran ya da doğurabilecek uygulamalardan kaçınılması gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere ve teşebbüs birliğine görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine karar verilmişse de, uygulama alanının ve etki sınırlarının ne olduğunun bu aşamada mevcut dosya kapsamında, kesin yargıya varacak ölçüde saptanmasına olanak verecek bilgi ve belgelerin bulunmadığı kanaatindeyim.

Mevcut önaraştırma bakımından kesin bir kanaate ulaşılamadığı, Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği'nin (AKDENİZ PERDER) üyesi hızlı tüketim malları perakendecilerinin bir kısmı ile (perakendeciler) ortak bir karar alarak yemek kartı ile alışveriş yapan tüketicilerden %7 komisyon alma yönünden uygulamaya başladığı yönünde ciddi şüphelerin bulunduğu, etkilerinin hangi ölçüde olduğu, uygulama alanının ne aşamada kaldığı konularının açıklığa, bu aşamada, kavuşmaması nedenleriyle, anılan hususların aydınlatılması bakımından Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği (AKDENİZ PERDER) ve uygulama içerisinde bulunan teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılması gerektiği görüşündeyiz.

Kurulumuzun soruşturma açılmaması doğrultusundaki mezkur kararına karşı, meşru ve aktüel menfaati olan kişilerce 4054 sayılı Kanununun 55. maddesine göre iptali için yetkili idare mahkemesi nezdinde iptal davası açılması halinde anılan kararın belirtilen açıklamalarımıza göre iptal edilebileceği kanısını taşıyoruz.

Yukarıda açıkladığımız nedenlerle şikayetçi iddialarının, dosya içeriği belge ve bilgiler karşısında; önaraştırmaya konu edilen olayın soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yönünde kesin bir kanaate ulaşmaya yetecek ölçüde aydınlatılmadığı anlaşıldığından, şikayet konusunun derinlemesine incelenmesi için şikayet edilen bakımından Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği (AKDENİZ PERDER) ve uygulama içerisinde bulunan teşebbüsler hakkında soruşturma açılması gerekirken, anılan teşebbüs birliği ve teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına ilişkin Kurulumuzun çoğunluk kararına katılmıyorum.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi

KARŞI OY GEREKÇESİ

(09/05/2013 tarihli ve 13-27/363-167 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 09/05/2013 Tarih ve 13-27 Sayılı Toplantısında görüşülen Akdeniz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği ile üyelerinin ortak kararı ile yemek kartı ile alışveriş yapanlardan komisyon aldıkları iddiasına yönelik olarak hazırlanan Ön araştırma dosyasında;

Adıgeçen Teşebbüs Birliği yemek kartlarının alışverişlerde kullanılması sırasında teşebbüs Birliği üyesi hızlı tüketim malları perakendecilerince komisyon alınması ile ilgili olarak sektörün çatı kuruluşu olan Federasyondan bilgi aldığı, Alışveriş çeklerinin detaylı uygulamasının görüleceği ve üyelerin katılacağı bir toplantı yapılması için 26.1.2012 ve 10/05/2012 tarihlerinde Yönetim Kurulunda bir toplantı yapıldığı, 06/06/2012 tarihinde üyelerin hangi alışveriş çeki firması ile çalıştığının belirlenmesine yönelik bir çalışma yapıldığı, 07/06/2012 tarihinde teşebbüs birliği üyelerinin katılımıyla bir toplantı yapıldığı ve bu toplantıda üye teşebbüslerce alışveriş çeklerinden %7 oranında komisyon alınmasına karar verildiği, 14/06/2012 tarihli Akdeniz Perder Yönetim Kurulu toplantısında üyelerin alışveriş çekleri konusunda ortak hareket edebilmeleri bakımından uygulamaya geçebilecekleri muhtemel tarih ve altyapılarının komisyon almaya uygun olup olmadığı konusunda bilgi alınmasına karar verildiği, bu karar üzerine üyelerin bazılarının uygulamaya geçiş tarihlerine yönelik olarak bilgi verdiği, 27/06/2012 tarihli YK toplantısında Akdeniz Perder'in konu ile ilgili olarak üyelerce yeni bir toplantı yapılmasına karar verildiği, toplantının 12/07/2012 tarihinde yapıldığı, 16/07/2012 tarihinde Akdeniz Perder'ce komisyon alınması uygulamasına geçilmesine yönelik olarak hazırlanan taahhütnamenin üyelerce imzalanarak 20/07/2012 tarihine kadar gönderilmesi için süre verildiği, 04/08/2012 tarihinde yine aynı konu ile ilgili olarak bir Yönetim Kurulu toplantı daha yapıldığı, 09/08/2012 tarihinde yapılan toplantıda uygulamanın başlatılacağı tarihin 01/09/2012 olarak belirlendiği ve uygulamaya geçişin üyelerin isteğine bırakılmasına ilişkin tavsiye kararı alındığı,

Tespit edilmiş olup, alınan kararlar doğrultusunda bir kısım üyenin uygulamaya başladığı, bir kısmının ise komisyon alımı uygulamasına başlamadığı anlaşılmıştır.

Yukarıda süreçten de anlaşıldığı gibi Akdeniz Perder'in üye teşebbüslerde alışveriş çeklerinden komisyon alınması konusunda çalışma yaptığı, bu konuda üyelerle toplantılar yaptığı, üyelerin de katılımıyla kararlar alındığı, uygulamaya yönelik taahhütnameler hazırlandığı, tarih belirlendiği ve uygulamaya geçilmesi konusunda da tavsiyede bulunulduğu anlaşılmaktadır.

Adı geçen teşebbüs Birliğinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesinin (a) bendinde geçen "mal ve hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satış şartlarının tespit edilmesi" hükmüne uyan davranışlar içerisinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Ancak Raporla anılan eylemlerin ihlal olduğu sonucuna ulaşılma ile birlikte Derneğin bu uygulamasının tavsiye ve zorlayıcı bir nitelik arz etmemesi sebebiyle bir irade uyuşmasının bulunmasından söz edilemeyeceğinden hareketle soruşturma açılmaması sonucuna ulaşılmıştır. Kurul da Rapor doğrultusunda soruşturma açılması yerine anılan RKHK nun 9 (3) maddesi uyarınca görüş gönderilmesine karar vermiştir. Kurul uygulamanın sınırlılığını ya da etkinin azlığını dikkate alarak bu yönde karar almış görünmektedir.

Bilindiği üzere taraflar arasındaki anlaşma, karar veya uyumlu eylemin yegâne amacı rekabeti sınırlamak ise veya mutabık kalınan hususlarda açıkça rekabeti sınırlayıcı kayıtlara yer verilmişse ortada doğası gereği rekabeti sınırlayıcı bir faaliyet

bulduğundan, söz konusu işlemleri, etkilerini, doğuracağı sonuçları araştırmaya gerek kalmaksızın hukuka aykırı kabul etmek gerekecektir⁷.

Yasaklanan faaliyetlerle ilgili 4. Madde kapsamında; anlaşma karar veya uyumlu eylemlerin doğrudan amacı ve etkileri itibarıyla rekabeti sınırlandırmaları arasında bir fark olmasa da, özellikle Kanunun ihlalinde kastın varlığı ya da yokluğu, kusurun derecesi ceza tatbikinde göz önünde tutulacaktır(RK m.16/4).

Bahse konu dosyada Teşebbüs Birliğinin rekabeti ihlal amacı açık olduğu gibi uygulamaya geçirilmesi çalışmaları da var olduğundan soruşturma açılması gerekirken RKHK nun 9(3). maddesi uyarınca görüş gönderilmesine karşıyım.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üyesi

---

⁷ Doç. Dr. Metin Topçuoğlu, **Rekabeti Kısıtlayan Teşebbüslerarası İşbirliği Davranışları ve Hukuki Sonuçları** sf.132,133 Rekabet Kurumu Lisansüstü Tez Serisi No:7

Bkz. Grundig/Consten davası CURTIN , von EMPEL, WOLKER, WINTER, Leading cases on the European Communities, s.546 “ihlalin gerçekleşmesi için eylemden Türkiye genelinin etkilenmesinin gerekmediği, bir anlaşmanın rekabeti sınırlama amacı taşımasa da bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olmasının Kanunun 4 üncü maddesinin ihlali için yeterli olduğu düşünüldüğünde “Tilmen Anlaşması”nın açıkça rekabeti önleme gayesi ile yapıldığı ortaya çıkmaktadır. RKK. No:93/750-159. (Rekabet Dergisi C. 1, S. 1, s. 124, 125)